

የህልውና ዋሥትናችን የአማራ አንድነታችን!

ወደቀ ሲሉት የሚነሳው፣ደከመ ሲሉት የሚበረታው፣ሞተ ሲሉት ህይወት የሚዘራው ጀግናው አማራ አንድ ሁነህ ተነሥ!

እሥከዛሬ ድረስ ትግሬም ሆነ ኦሮሞ የሠሩትና በቀጣይነትም እየሠሩት ያለው ተንኮል መሠረት የጣለው፣ በእነ መለስ ትነግና በእነሌንጮ ኦነግ በ1983ዓም ግንቦት ወር የአማራን ዘር ለማጥፋትና ርሥቱን ለመቀራመት ቀድመው በተሥማሙት መሠረት፣ በቅድሚያ የኢትዮጵያን አንድነት በማጥፋት፣ በዘር በተከፋፈሉ በዘጠኝ(9)መንግሥታትና ባንዲራዎች በመተካት፣አማራው የተገለለበትን የሽግግር መንግሥት አቋቁመው፣ዘርና ቋንቋን መሠረት ያደረገ ህገ መንግሥት ሲፅፉ ነው ።

የተለያዩትንም ነገዶች በክልል የሸነሸኗቸው ለነገዶቹ ጥቅም አስበው ሳይሆን፣

- (1) በመንገዳቸው ላይ በመቆም እንቅፋት ይሆናል ብለው፣በጠላትነት የፈረጁትን አማራ ኅልውናውንና ቋንቋውን ከጊዜ ጋር አዳክሞ ለማጥፋት ፣
- (2) የሚቀራመቱትን መሬት ቋሚና የተረጋገጠ ዋስትና እንዲኖረው ለማድረግ “ በአገሪቱ ውስጥ ለደረሱት ሁሉ ችግሮች በዳይና ጨቋኝ፣የኢትዮጵያ ሀገራዊና ህዝባዊ አንድነት በሚል የቆሙትና የብሔሮችን እኩልነት የማይቀበሉት ትምክህተኛ አማሮች ናቸው” ብሎ ውሸት በመስበክ፣ ነገዶቹ ከጎናቸው እንዲቆሙና በአማራው ላይ እንዲዘምቱበት ለማሥቻል ከተጠናወታቸው እኩይ ተግባራቸው ተነሥተው ነበር።
ይህም እሥካሁን ከሞላ ጎደል ተሳክቶላቸዋል።ፍጻሜው ግን አይደለም።

ይህ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የተተከለው መርዝ፣ ከግድያ አንሥቶ፣ቤት ንብረትን አሥነጥቆ እሥከ ማፈናቀል ከማድረስም አልፎ፣መላ አገሪቱን ውሥጡን ውሥጡን እንደምሥጥ በመብላት በሚሊዮኖች የሚቆጠር የአማራ ህይወት ሲቀጥፍ ኖሮ ከትናንትና ወዲያ አምሥት የኦሮሞ የዘር ድርጅቶች “አዲስ አበባ የኦሮሞ ነው” ብለው ዘረኝነቱን በገሀድ ነገሩን።ትናንትናም በአጣዬ፣ በምድረገኝ(ከሚሴ)፣በመተከል ወዘተ፣ዛሬ ደግሞ በ16ኛው ክፍለ ዘመን ኦሮሞ በአማራው ላይ ያደረገው ወረራ ተደግሞ ባህር ዳር ላይ እየየነው ነው።

ትግሬም ሆነ ኦሮሞ ከ28ዓመት በፊት ጀምሮ የተሥማሙበትን ዛሬም ቀጥለውበታል።አቢይም አሁን በቅርቡ አክሱም ሄዶ ለደብረፅዮን ትልቅ እጅ መንሻ ይዞ ቀርቦ የተነጋገረው “አብንንና የአማራን አክቲቪስቶች፣ፋኖዎችንና እነጄኔራል አሳምነውን ካሠለጠናቸው አዲስ ሚሊሻዎች ጭምር እንዴት አሥወግደን አማራውን እንደቀደምቱ ልናበረከከው እንችላለን”የሚል ሴራ ለመጠንሰስ እንደነበር ገሀድ ሆኗል።

መልዕክት ለአማራ ሕዝብ! አህመድ ኢብራሂም ኤል ቃዚ(ግራኝ አህመድ) ከ1517-1535ሀ) በአቶማን ቱርክ ተሥፋፊ የውጭ ኃይል መሣሪያና ወታደር እየተረዳ ያካሄደው ወረራ፣ ምንም እንኳን የሌሎች ነገዶች መስዋዕትነት ባይኖሩም በባሊ፣በፈጠጋር(ሐረር)፣በቤተ አማራ(በወሎ)፣በቤንምድርና በዳሞት በብዛት የረገፈው የአማራ ሕዝብ ነው።የኢትዮጵያ ሀብትና ንብረት የቱርክንና የየመንን ባለሥልጣናት ከማክበርም አልፎ፣የኮንስታንቲኖፕል ቤተ መንግሥት ዕቃዎች በወርቅ የተሠሩ እሥከመሆን አድረሷቸዋል።

አጼ ገላውዲዎስ በግራኝ ላይ ድል ቢቀናጅም በአካባቢው ግራኝ የሾማቸውን መሪዎች በቁጥጥሩ ማድረግ ተሥኖት፤ ከግራኝ የእህት ልጅ ከኑር ዓሊ ጋር ሲዋጋ ሞተ። በዚህ ወቅት አገሪቱ በጦርነት የደቀቀች በመሆኗና አማራውም ተዳክሞ ሥለነበር “ውሻ በቀደደው ጅብ ይገባል” ሆነና ለጋሎች(አሮሞዎች) ወረራ የተጋለጠች ሆነች።

ልክ በግራኝ እንደተደረገው በተመሳሳይ ሁኔታ ወልቃይት ከተወረረበት ከ1972ዓም ጀምሮ የትግሬ ወረራ ከግራኝ ወረራ በባሰ መልኩ እሥከቅርብ ጊዜ አማራውን አዳክሞት ለማገገም በሚጣጣርበት ወቅት ከ16ኛው ክፍለ ዘመን ባልተናነሰ መልኩ የአሮሞ ወረራ በአጠቃላይ በአገሪቱ፤ በተለይ ደግሞ በአዲስ አበባ አማራውን በማፈናቀል 500ሺህ አሮሞ አምጥቶ ማሥፈር ፤ በአጣዬ በምድረገኝ በመተከል ወዘተ፤ ዛሬ ደግሞ በአሮሞዎቹ በአቢይና በብርሀኑ ጁላ የሚመራ “የሁሉም ወታደር ነው” ለማሠናኘትና የሚሠሩትን ደባ ተራው ሠው እንዳያውቅ “በመከላከያ እና በፌዴራል ሥም” የሚጠራ የአሮሞን ዘረኛና ፀረአማራ ወራሪ ወታደር ባህር ዳር ላይ አስፍሮ መሪዎችን በመግደል ሳይበቃው ሕዝቡን እያሰቃዩ እየደበደበና እያሠረ ይገኛል።

ጄኔራል አሣምነው “ከ500ዓመት በፊት ከነበረው የባሰ” ብሎ የጠቀሰው የ16ኛው ክፍለ ዘመንን የአሮሞ ወረራን ነው። ያንን የ16ኛው ክፍለ ዘመን ወረራ በተወሰኑ ዓረፍተ ነገሮች እንቋጨው፤

“በአጠቃላይ ጋሎች(አሮሞዎች) ይህንን መጠነ ሠፊ ወረራ ባካሄዱባቸው አካባቢዎች ውስጥ የነበሩትን ነገዶች፤ ለጀግንነታቸው መለኪያ ይሆን ዘንድ የወንዶችን ብልት በመሥለብ ሳይገቱ ነገዱንም የራሳቸው ለማድረግ “የሞጋሳና የጉዲፍቻ” ሥልቶችን ተጠቅመዋል። ይህ ብቻ አይደለም።

ጋሎች(አሮሞዎች)! በግራኝ ወረራ ክፉኛ የተነሳው የአማራና የክርስቲያን ዕምነት ተከታይ ሕዝብ ጥንት ይኖርባቸው የነበሩትን ባሊን(ባሌን)፤ ፈጠጋርን(አርሲን፤ ሲዳሞንና ጎምነፋን)፤ ደዋሮን(ሐረርን)፤ ቢዛምን(ቄለም ምዕራብ ወለጋን)፤ ዳሞትን(ሌቃ ምሥራቅ ወለጋን)፤ እናርያን፤ ወዘተ፤ በአጠቃላይ ድንግልና ለም መሬቶች በቀላሉ እንዲለቅ አሥገደዱት። የነባሩን ሕዝብ ሀይማኖት፤ ማህበራዊና ፖለቲካዊ ግንኙነትን አሥለወጡ።”

ሥለዚህ አማራ የሆንክ ሁሉ ወሎ፤ ጎጃም፤ ጎንደር፤ ሸዋ፤ ሀረር፤ ጂማ ወዘተ ሳትል ከ500ዓመት በፊት አያቶቻችንና አባቶቻችን በአንድነት ተነሥተው የጋላን(የአሮሞን) ወረራ እንደመከቱት ሁሉ፤ ዛሬም አንድነትህን አጠናክረህ ከአሮሞ ወረራ ራሥህን ነፃ አውጣ። ይህን ማድረግ ከተሳነህ የጋላ(የአሮሞ) ባሪያ ሆነህ እንደለመዱት በግዴታ በሞጋሳ ባህላቸው የአማራ ማንነትህን አጥፍተው አሮሞ ያደርጉሀል።

“አፉ ቅቤ፤ ሆዱ ጨቤው” ደክተር አቢይ አህመድ ደሴ ሄዶ “ደቦራ የምትባል ልጅ አለችኝ። እሷን ለሁለት ከፍቶ ግማሷን ጎንደር ግማሷን ጂማ ላደርጋት ነው ወይ?” በማለት የተናገረው ሥለገረመኝ የአሮሞዎችን (አነገችን) አንድ ሁለት ነገሮች ልበል፤

-አነግ የአማራ ጠላት እንደሆነ ይታወቃል፤ ነገር ግን ከአነግ አመራር ውስጥ የአማራ ሴቶች አግብተው ልጆች ወልደው ሌላውን አማራ ሲጨርሱ የኖሩ እንዳሉ እናውቃለን። ይህ ገራሚ ነገር ቢሆንም፤

- ከዚህም የባሰ እንዳለ ልጥቀስ፤ አንድ በስዊድን አገር የሚኖር አባቱ የጎጃም አማራ፤ እናቱ የወለጋ አሮሞ የሆነ በአማራ ላይ ጥላቻው ሠማይ የነካ “አክራሪ አነግ” አለ። ይህ እጅግ ቦታም ገራሚ ነው።

ሥለዚህ የአቢይ ደቦራ ከጎንደር ሴት ሥለተወለደች “አንድነት” “እያለ ለሚያታልልበት መንገድ ምንም ርባና የለውም፤ ተሥፋ ይቆረጥ። እርሱ በተግባር አሮሞነቱን ብቻ እያጠናከረ፤ ብሎም በአሮሞ

እያሰደገና በአገሪቱ ላይ እያሰጠፈረብን፣ በአፋ ግን ከልቡ የማያምንበትን አንድነት እየሰበከ፣ ለደሴ ሕዝብ ያለውን ንቅናቄ አሳይቷል። ይህም ብቻ አይደለም የደሴን ሕዝብ ልብ የበላ መሥሎት “ ለመጀመሪያ ጊዜ የልጅ እያሱን ፎታቸውን አሠርተን ቤተ መንግሥት አሥቀንጠናል” ሲል የተወሰኑ አድርገዋቸው እንዳይጨበጡለት ታዘበናል። የደቡብም ሆነ የእያሱን የተናገረው ፣ ለርካሽ ፖለቲካው የደሴን ሕዝብ ያማለለ መሥሎት ነው። እያሱን ደሴ አካባቢ ብቻ ያደረገው ማነው? ልጅ እያሱ በአባታቸው ከንጉሥ ሚካኤል ቢወለዱም፣ የእናታቸው አባት እኮ አፄ ምኒልክ ናቸው። አቢይ፣ በደሴ ሕዝብ ላይ ያደረገው ርካሽና የወረደ የማታለያ ንግግር ፣ ህፃንን ልጅ በከረሜላ ለማታለል እንደመሞከር ነው። የደሴ ህዝብ ግን የአቢይን ቀላልነትና ዋሽነት ጠንቅቆ ሥለሚያውቅ ታዘቦ ትቶታል።

ቀኝም ነፈስ ግራ ከእንግዲህ ምርጫችን በቀላል አሉባልታና በጥቃቅን ነገሮች ሳንጠመድ “ለማሸነፍ ጠላትህን አጥብቀህ ጥላ” የሚለውን መፈክር በማንገብ ተደራጅቶ መመከት ብቻ ነው። ይህንን ለማድረግ ደግሞ የአቢይንም ሆነ የሌላ ሰው ፈቃድ አይጠይቅም። በተግባር ሲታይ ዶክተር አቢይ መንታ ምላስ ይዞ፣ አማራውም ሆነ የአንድነት ኃይል ነኝ ባዮቹ፣ መንታ መንገድ ላይ ቆመው የየራሳቸውን ትግል አቀዝቅዘው፣ የአቢይን የአሮሞ መንግሥትና የአሮሞን የዘረኝነት ትግል አጅበው ሥልጣኑን እንዲያጠናክሩለት ሌት ተቀን እየሠራ ያለ አደገኛ ዘረኛ እንደሆነ ነው። አማራ ሆይ! “ይህች ዓለም የምታጅበው ጉልበት ያለውን “ሥለሆነ አንድነትህን ጠብቀህ አቅም ፍጠር!

ማሳሰቢያ! በአንድ ልብ ቆርጠን ከታገልን፣ ከምንፈልገው ግብ ለመድረስ የሚያቆሙን ሃይል የለም።

አማራው አንድ ሁን፣ አንድነት ኃይል ነውና!

አማራ ህልውናውን በትግሉ ያበሥራል!!!!

አያሌው ፈንቴ